

Abonnement pour un an
250 Piastres
Edition spéciale. 500 ptrs.

Adresse:
«Idjtihad» Constantinople

Téléph. St. 865
XXIII ème ANNÉE
1 Octobre 1927, No 237

اجتہاد

IDJTIHAD

علمی، ادبی، اقتصادی، صناعی، صحی مجموعہ

آبونمان : سنہ لکی [۲۴ نسخہ]
تور کیا ایچون ۲ بچق، خارج ایچون
۳ بچق، اعلا کاغدایسی ۵ لیرادر.
ادارہ خانہ سی :

جفال اوغلندہ « اجتہاد ٹہوی »

تلفون : استانبول ۸۶۵

یکرمی اوچنچی سنہ

نومرو ۲۳۷ - ۱ تشرین اول ۱۹۲۷

— ای ... بونه دیمک . ؟ بی آلداتدیلری . ؟ حال بوکه
کیتیمه جگاردی .

— صوص ... برشی سویله مه ...
کنج قادین آياغه قالدی ... باغیراجق، عصیان ایده جک
برقاچ ساعتدیری کوکلنده [بریکن آلم و اضطرابی بر آنده
قوصاجق .. فقط خایر ... سسی تیره یور . یالکز کوزیاشری
امدادنه بئیشور ..
شاشقین بروضیته دوشن ارکک مکئونی تکرار اوقویور ...
قادین اوکا ، نلی کوزلریله باقییور ...
صاغناق

تولوم هواسی آسیور ... آغیر وازیچی بر سکوت ...
ایچریکی اوطنه دن نشته لی برقهقهه یوکسه لیور .. کوچوک چوجق
کزمه دن دونیور ... صاچلری داغنیق، یاناقلری قیزامش اولدینی
حاله ایچری یه کیریور ... قوللری آچاراق باباسنه قوشیور ..
فقط ره یوند چوجوغی یاقالیور وکندیسنه چکه رک سرت
وکیندار برسسله :
— بابا کی راحت براق ... برآزیالکز قالمق احتیاجنده ...
بم یانعه دور ...

صاغناق کیدی .. فقط چیچک رک اوزرنده حالا اثرلری وار ...
کونش کولیور .. فقط چیچک رک برآز اولکی؛ کوزه لاکلری
بردها بولامیور لر ...

ناقلی: حکمت شوقی

اکلامادی .. دها دوغریسی اکلامق ایسته مه دی . شبهه ...
مدهش ..

اینده مکتوب ، صالونک برکوشه سننده میخلانش کی
قالدی . نه قادار زمان بویله دوردیغی کندیسیده بیلیمور ..
قانی چالیندی ..
کلن اودر ..

کیریور .. کوچوک براندیشه سی بیله یوق .. تبسم ایده رک :
— تام زمانده کلدیم دکلی ..؟ دیه صوریور ...
اوپه سنه مساعده ایدیور . فقط بردنبره :
— بویکی کشف ... نه در ؟ آکلات ...

اهمیتسز ... ایلریده آکلاشیله جق .. فقط قیمتسز برایش
اولدیغه شیمیدین حکم ایتدم .. ای کوچوک نره ده ؟ سنک
برشیثک وار ؟ یوقسه باشکمی آغریور ؟

اونک هیچ بر شیئی یوق .. یکی قادیلرک کوکلرینی
طیرمالایان ، قیلرینی کیرهن ، محبتلرینی چوروتدیرهن شبهه دن
باشقه ، هیچ برشی یوق ...

ویعون چانی ایچرکن صوریور :
— زیارت ... پوسته ... برشی یوقی ؟

کنج قادین احتراز ایدیور . بردنبره شبهه ، اوکا هر درلو
جسارتی ویرهن ، عامل اولیور . قوتله نیور ، کوزلرنده شمشکر
چاقیور .. « بعض مکتوبلر .. برده بووار ...

مکتوبده کی یازی یی کورهن و طانیان ویعون تیره یور ،
صاراریور ...

ادبی تحلیللر :

بوکونکی انگلیز رومانی

شوننده تلخیص ایتک چوق مشکدر . بنا برین خطالرمز حسن
نیتمزه باغشلائالیدر .

* *

انگلز تاریخ ادبیاتنده، فرانسه و روسیه ده اولدینی کی،
اون طقوزنجی عصرده، بیوک بر موقع طومش اولان رومان،
بوصوک سنه لر طرفنده اک بیوک استادلرندن اوچنی غایب ایتدی :

ژورژ مهره دیت Georges meredith

هانری جس Henri James

ژوزف قونراد Joseph conrad

هانری جس آمریقایی ایدی لکن عمرینک اک بیوک قسمی
آوروپاده و بر قسمی انگلترده کچرمش و وقتانندن اول انگلیز
تابعیتنه کیرمش ایدی . بناء علیه کندوسنی، بلکه برآزکیفی
اوله رق ، انگلیز رومانچیلری صره سننده ذکر ایدیورز . ده

وسائط مناقله تزید و ملتار آراسنده اک مختلف ،
اک قوللانیشی و اک مکمل مناسبات احداث ایدلسکه برابر
معنوی مناسبات داٹما بجه ایله ، ارتباطسز و غیر کافی
برصورتده ایفا اولندیغندن بوکون متعدد استخبارات اصولری
موجود اولدینی حاله فرانسلرله انگلیزلر، یکدیگری مملکتنده
ظهور ایدن حادثاته اون سکزنجی عصر نهایتده کی قدر واقف
بولونیورلر . واقعا بتون بتونده برلرلندن خبرسز دکلردر .
لکن حقیقت حاله بو قوموشوملکتلرک برنده یازیلان اثرلره دائر
آجیق قطعی و صریح افکار حاصل ایتک صعوبتلی اولیور و بوباده
استحصال ایدیلن معلوماتده اک بیوک قاریشلاق حکمفرما بولونیور .
بومقاله نکه ده بویله تشوشدن آزادده اولاجنی ادعا ایدیلهمز
هونکه بوکونکی انگلیز رومانی قدر مهم بر بحثی ایکی اوچ

برکله ویرمک مشکدر . « ادولیس » اوقولر دینی وقت طویولان
تعجب و حیرت شوندن نشأت ایدرکه اوچ عصردن بری آثار
ادبیه ، فکر بشره ده از یاده حاکم اولق مقصدی اونی نوعما
یکدیگر ندن تمامیه آیری اوچ پارچه یه ایرمشدر واقعا ذهنی
حیات ساحه سنده مؤسس بومنتقی تقسیمات حادثه ادبیه یی تنویره
قوتلی بر صورتده خادم اولمشدر .

لکن جس جویس دوغریدن دوغری یه هر شیک منشاءه
یعنی انسانک بدایتنه چیقار . استقبالك قبولندن بر قانچی شدتله
آچان اثری صانکه اون التبحر عصردن چیقمش کبی کورونور .
اوراده ، اودورک بیوک اثرلرک آسینقاپه دیک منظره سی ،
حقیقی اوکرنک عراق ، و حیات و بتون علومه فکری بر
ترجمان واسطه سیله نفوذ ایتک عنم واراده سی ، وبر (رابله
Rabelais) ده وبر (مونته نی Montaigne) ده اوقدر
اولان مرآتیک ، شارلاتانلق و خالص سزله قارشى نفرت
حسی بولونور .

اون طفوزنجی عصرک نهایتده هم ره آلیست هم سمبولیست
رایرلاندالی اسکى زمان فکریله پرورده و یک جسم احتراساتک
حدسز طغیانیه مالی دورتجددک « تورن » شهرلیسنه تقدربکنزه .
مک قابل ایسه جس جویس ده اوقدر رابله یی خاطر لاتیر .
واقعا (اولیس) ده (دوبلن) شهرى اوقدر صحت و قطعیتله
نصویر ایدلشدرکه (رابله) نک (پانتر وئل Pantagruel)
و (غارغانتوا Gargantua) اسمندکی اثرلرنده اکثر ایتله
بحث ایتدیکی اشخاص و (شیون Chion) قیرلری ده عینی وجهله
تصویر اولونمشدر . اولیس اوقوندینی زمان بوجهلر کورولور .
اوقت ظاهرى جراتلر ، افراطلر و غرابلر حقیقی و واسع
کوزلکی ستر ایده من . اولورلر .

منقد وقارئلرک چونی ایچون (لاورنس) ده صاحبی و یکی
نسلک کزیده خصائل ایله متصف الک مقتدر محررلندن بریدر .
اسکی بر معلم اولان بر معدنجینک اوغلور . کندیسیله برابر
اویله مشوش بر عالم کتیر برک فناء ایله نمش و بعض برلرده رابله دن
محروم اولقله برابر فائق برکیاست و بصیرت ضیاسیله یاروب
کیملشدر . لاورنس ، (فویدک) ک پدسقولوژیک فلسفه سنی
اک زیاده شدتله تطبیق ایدرکی کورونن آدملرک بریدر . لکن
او ادعا ایدرکه ابلک کتایلی یی یازدینی وقت (فروید) نظریه لری
کاملآ مجهولی ایش . لاورنس دن هنوز بر صیفه بیله فرانسزجه
ترجه اولنمشدر و بوکا چوق تأسف اولنور چونکه بیوک بر
رومان محرری اولدینی کبی روحیاتده جرات و تدقیقاتک وسعتی
برچوق قارئ بوراده مسحور و حیران ایده بیلیدی . مسائل عقلیه
ایله مشغول کوستردیکی کویولری ، و تعریف ایتدیکی عمله ، روس
ویا اسقاندیناویا قهرمانلری خاطر لاتیر ؛ لکن (لاورانس) ک
بونلره انکتره نک شمانده تصادف ایتدیکنی ایچون ظن ایتلیدر ؟
بونلری اویاغمورلو و قرا حاکم حوالیده یرلشدیرمشدرکه اوراده
اک اوفاق درونی حیات علائمی ، وجدان و حرثک اک اوفاق
تموشی بویله بارز بر شکل آلیر .

لاورانسک رومانلرندن بری اولان (علائمه) انکتره ده منع

دها دوغزوسی هرابکی منته مندوب ایدی دیهلم . لکن کونک
اک بیوک انکلیز رومانچیلرندن ایکسی هنوز حیاتده در :

توماس هاردی Thomas Hardy
رودیارد کیلینگ Rudyard Kipling

بونک اثرلری اوقدر یوکک ، شاء اثرلری اوقدر پارلاق
شهرتلری اوقدر واسع اولقله برابر کندیلری ایوم حکایه
اشخاصی کبی ، ماضیه کومولش بولونیورلر .
بونلر آرتق عصرمک آدملری دکلردر .

Tesse'Uberville و (بهردیلر Jude) و
(قاراکا obscenr) اسمندکی رومانلر ، کیلینگک (وحشی
رومانلر کتای) Le livre de la Jungle و « کیم Kim »
عنوانی مؤلفاتیه برابر ، بیوک آثار فکریه نک یاشادینی ،
عینی اقلیمده ، آسوده مملکتده ابدی موقعلری آکشلردر .
فرانسه ده طانیلان انکلیز رومانچیلرک باشاوجه لری الی
یاشنی کچمشدر .

موسیو جورج مور Georg Moore ؛
جون غالس وورتی John Galsworthy ؛
آرنولد بنهت Arnold Benneth ؛
ودلس Wels

بناء علیه بونلری یالکیز ذکر ایتکله اکتنا ایده کیز .
جورچ مور ساده و بیوک بر محرردر مملکتک الک مقتدر .
لرندن در . ظرافت اسلوبی و کندی اوساف میزه سندن اولان
شطارت ، اینجه لک و شعرك بریده امتزاجی اثرلرنده اوقدر
ظاهر درکه بونلره « مرده حیاتک خاطراتی » یا خود « کتیج بر
انکلیزک اعترافات » نک فرانسزجه ترجمه لرنده بیله تصادف اولنور .
رومان محررندن زیاده ابی منشی اولان (غالس وورتی) ایله
(بنهت) و (ودلس) عینی زمانده هم قوتلی و هم بچو آمیز اثرلر
یازمشلردر بونلرده : تصاورک عیانلق ، اشخاصک افراط درجه ده
مادیلکی کورولش اولان بر محیط و دیکه نس Dickbns در
و جورج آلت Georqe Iliol ده خاصه ابداعی کبی انکلیز
رومانک فلاسیک اوصافی موجوددر .

* *

لکن بزم ایچون بوکون فرانسه ده ده آاز طامش محررلندن
بحث ایتک لازمدر . شبه سز بونلرک اک مهملری :

مستر جس جویس James Joyce ایله
لاورنس J. H. Laverence در

فی الواقع پارسده اقامت ایدن (جس جویس) اوراده
نام برافش اولقله برابر آزطانتشدر . چونکه اونک مناقبی
کندی آثارندن زیاده مشهور اولمشدر . معافیه « دوبلن
آدملری » اسمندکی حکایه لرله ایلک رومانی اولان « صنعتکارک
دلی قانی کبی تصویری » فرانسزجه یه ترجمه ایدلشدر .

جس جویسک اک اهمیتلی اثری « اولیس Ulysses » در .
(ادولیس) اویله مهیب بر اثر درکه اونی هیچ بر صنفه ادخال
ویا تدقیق و تحلیل ایتک قابل دکلدر بناء علیه اوکاد اثر طوغری

وافكار و تهيجاتی كوريلور . « ياقوبك او طه سي » بوجنس خيال يك كوزل بر تيبدر . اوراده ميسترس و برژينا وولف ، بر نكره ، برچالاكي تخيل واك بيوك لطافتی حائز برظرافت كوستير بوسرهده « دوروق ريشاردسون Dorothy Richardson » ي ده ذكر ايتك لازمدر كه ايشله عش و دقيق برصنعتله متعدد جلدلرده برقادينك حياتي تعريفه اوغراشمشدر . و براز (پروسه) كي فقط اوندن فضله دهائيله بتون برطالع بشري تعقيه چالشمشدر . كذا « ره به قاهوست Rebecca West » عسرك عودتي « ايله مرضي رو حك بر حال مخصوصي تدقيق ايتشدر . متأهل بر آدمك حكايه سي كه برصدمه ذهنيه دن واينه عودت دن صوكرا زوجه سنك ياننده متره سيله كچيرديكي موجوديتي تكرار ياشار .
« روز ماقوله Rose Macoley شه يلا قايه سميت Sheyla Kaye-Smith الخ . . . »

* *

ديكر انگليز رومانچيلرينك تمايلاتي تدقيق ايچون ده برچوق صحيفه ل لازم ايدى . بونلرك على العجله يالكز اسملريني بيلديرمكه مجبورم . لك معروف لرندن برى « فورستر E.M. Forster » در . يازدني لذتله اوقونور . غريب بر مضاجي اولدني قدروسعت خيال صاحبي بر محرردر . و كوزل بر كتابده هندولرك سجه سيله آوروپاي سجه سنك اختلاف اساسي سندن بحث ايتشدر ؛ داويد كرنهت David Garnett « تيلكي به تحول ايدن قادين » اسمل ايريله معروفدر .

* *

به ره سفورت l.d. Beresfort قوه خياليه سي زنكين بر محرركه مختل روحياته دائر اينجه تدقيقاتي واردر . آلدوس هوكسلي Aldous Huxley يك اينجه لكده بر مؤلف كه الكظريف استيزايه ، قايي نه مپرسونيزي قاريشدر ؛ فرانك سوين نرتون Frank suinnerton « نوقتورن » ناميله سرت و فجع بر رومان يازمشدر .

هوك والپول Hugh walpole لك حرب و اختلال زماننده كي روسيه دائر برچوق تدقيقاتي واردر . اولويه اونيونس Olivier Onions ، ژيلبر قانان Cannan ، ل جورج W. L. Georges الخ ده واردر .

* *

بو قدر سريع بر تدقيق ايله اسملري كچن محرر لرندن ه برى حقهده بر فكر سالم و برمش اولق ادعا سنده دكم . يكانه غايه انگليز اثرلريني اوقومق ارزو ايدوبده بونلردن هانكيلريني انتخاب ايتك لازم اولدني بيلين و آوروپانك بر كوشه سنه صيفي شمش و مناسبات رسميه به رغما يك آز طائش اولان بر مملكتهده نه لكچديكي حقهده يك قيصه و يك عمومي بر فكر حاصل ايتك ايسته يتره بوكونكي انكتره نك مختلف قيمتلي مؤلفلري حقهده بجل و ميد معلومات و بر مكدن عبارتدر .

ادويه رالو

مترجى : حقوق مأذوني مصطفى شكرى

ايدلشدر . بوراده اونك لك كوزل كتابلريني طائتي فائده سز اولما باقدر . بولر ، « بياض طاوس قوشى » ، « اوغول وعاشق » « غائب اولان قيز » يا خود « تيلكي » اسمنده كي رومانلردر . آرز جوق Proust لك تأثيرنه قائلش كي كورونان (استغن هودسون Stephen Hudson) متعدد جلدلردن مركب آثاريني بر صنعتكارك تشكىل معنوي سني تدقيق و ارائه به حصر ايتدى . بوجلدلر اسلوب و قدرت تصويري مختلف بر جوق وفاق حكايه لري احتوا ايدركه ايچلرندن لك موفق بك كوره ، غريبكي و درينكي اعتباريله « ريشارد ، ميرت وبن » در . بو حكايهده صنعتكار وجدانك ، فرددن آيرلديني وكندى وظيفه سني آريجه ايفا ايتديكي كوريلور .

* *

۱۹۱۰ سنه سندن برى چيقان باشلوجه انگليز رومانلري توصيف و تميز ايدلك ايسته نيلسه ، اونلرك صورت تكاملنك ، فرانسز رومانلرينك كنه مشابه اولدني كوريلور . شعور سزللك ظاهري علاماتك تحريسي ، انسانك ده درين طائيلماق ايستلمه سي بعضيلري نك جذوري روحى حياتده ظاهري و ديكرلري بالهكس رو حك لك يوكسك حياتنه مشترك اوبيكبرجه حادثات غريبه نك تحليلى ، ايشته يكي فرانسز رومانلرنده اولدني كي بوكونكي انگليز روماننده موضوع تشكىلي ايدن مباحث آرز جوق بونلردر . لك غريبى بومسائل ايله اوغراشانلرك باخصوص قادينلر اولماسيدر . بونلردن برى اوچ سنه اول (قونتبلاو) ده ئولشدر : (ميسترس قاترين مانسلا) او ، فكر و حسي اعتباريله مستثنا قدرتي حائز بر وجود ايدى كه بتون حياتي معرفت نفسه منجر اولاجق سرت و آجيقلى بر جدالدين عبارت اولشدر . جلدلرله حكايه لري واردر . بونلرك بعضيلري (موباسان) و (چقوف) مكمليتي حائزدر . فقط او ، يازيارينه بيلمديكم بر صفوت روح ، بيلمديكم برقادين اينجه ليكده علاوه ايدردى كه حكايه لرينه خصوصي بر طنائيت و شعريت و برردى .

ميس ماي سينكلر Miss May Sinclair شيميدى به قدر يك آرز قادينلرك يادقلى كي قادينلق غريزه سني فجع بر فصاحتله سويله نمشدر . لكن بوسوق طبيعى فرانسز معاصر رومان محرره لرينك اوكا و يرديكري حساسيت و ظرافتي حائز دكلدر .

بو ، كچمش دورلرك عمقندن كلن بر نوع آجيقلى و طوليلو برشكايتدر . قله مانس دان Clemence Dane لك كوزل روماني « منقبه » در . و فرانسهده چوق موفقيت و شهرت قازانمشدر . اونك ايچون اوندن آرز بحث ايدده كجز . بر جوق اشخاصك حياتي خلاصه بيلدين و تمام بر كچهده كذران ايدن بو كتاب عادتاً بر آل چابوقاني نمونه سيدر . ميسترس و برژينا وولف Virginia Wolff نه مپرسو . نيست بر محرره در اثرلرنده تمام اشخصي و خيالي بر تيب ابداع ايتشدر كه بونك اطرافنده يالكز باشليجه اشخاصك تحريكاني دكل لكن بونلرك افعال و افكار و تهيجاتي ، بو قهرمانلرك حياتي احيا ايدن و برايز بر افق سزين غائب اولان نيم مجهول بر جمهورك افعال